

Katri Alatalo: *Kesäkuu* (Hertta Kustannus 2024)

Opetusmateriaali 9.-luokkalaisille

Tämä materiaali on suunniteltu erityisesti 9.-luokkalaisille luokan yhteisen kirjan lukemiseen. Useimmat tehtävät sopivat myös 7.-luokkalaisille tai 8.-luokkalaisille. Tehtäviä voi valikoida ja muokata omaan käyttöön sopivaksi. Materiaalia saa vapaasti tulostaa, kopioida ja jakaa oppilaille joko paperilla tai sähköisesti.

Materiaali on jaettu kolmeen vaiheeseen:

- I Ennen kirjan lukemista
(keskustelutehtäviä)
- II Lukupäiväkirja kirjan lukemisen aikana
(erillinen tulostettava tiedosto)
- III Kirjan lukemisen jälkeen
(draama- ja keskustelutehtäviä)

Kansi: Karin Niemi

I Ennen kirjan lukemista

1. Keskusteluja tulevaisuudensuunnitelmista

Kesäkuun päähenkilö on 15-vuotias Juli, joka ei ole saanut peruskoulun päättötodistusta.

Keskustelkaa pienissä ryhmissä tulevaisuudensuunnitelmista. Apukysymyksiä keskustelun herättelemiseksi:

- Mitä odotatte 9. luokan päättymiseltä? Mitä toivotte tai pelkäätte?
- Onko teillä jo haaveita ja tavoitteita, mitä haluatte tehdä seuraavaksi? Vai onko tulevaisuutta vaikea miettiä? Miksi?
- Miltä tuntuu, jos ei tiedä mitä haluaisi tehdä? Entä jos käy niin, että jokin koulu jääkin kesken tai ei pääse sinne kouluun, minne haluaisi? Onko silloin "epäonnistunut" vai osaisiko olla itselleen armollinen?
- Saatteko itse päättää, mitä haluatte tulevaisuudelta? Tuntuuko, että muut vaikuttavat siihen (esim. yhteiskunta, vanhemmat, kaverit, opettajat)? Saatteko tukea ja kannustusta?

2. Odotukset ennen kirjan lukemista

Lukekaa *Kesäkuun* takakansiteksti. Miltä kirja kuulostaa etukäteen? Mitä arvellette, että kirjassa tapahtuu?

II Lukupäiväkirja

Jokainen lukee kirjan itsenäisesti ja täyttää lukupäiväkirjan (erillinen tulostettava tiedosto).

III Kirjan lukemisen jälkeen

1. Kumpi sanoi? -tietokilpailu

Opettaja lukee alla olevat repliikit ääneen yksi kerrallaan. Merkitse paperille, kumpi sanoi repliikin, Juli vai Bao. Jos kirjassa kumpikin sanoi saman repliikin, merkitse se, joka sanoi repliikin ensin. Voitte etsiä repliikkejä itse lisää.

- a. "Veteen, spede."
- b. "Of course you are, and I'm coming with you."
- c. "Me ollaan pohjasakkaa!"
- d. "Videotaide on kokenut inflaation."
- e. "Kerran kakaroina mä ja Hilma rikottiin kananmunia sen postilaatikkoon."
- f. "Täällä kaikki tuntee kaikki."
- g. "Ei pelätä kuolemaa nyt."

Pohtikaa tietokilpailun lopuksi, mitä repliikit kertovat henkilöistä ja heidän luonteestaan ja ajattelutavoistaan. Etsikää kohtaukset, joissa repliikki lausuttiin.

- Mitä tärkeää tuossa kohtauksessa tapahtui?
- Mitä sanojen takana on, tai mitä puhuja pohjimmiltaan tarkoittaa?
- Millaista huumoria, vertauskuvallisuutta tai intertekstuaalisuutta repliikeissä on?

2. Kannustuspuhe

Sivuilla 102–103 kuullaan Julin pitkähäkö puheenvuoro, jota voisi kutsua kannustuspuheeksi. Siinä Juli kehuu Baoa.

Pidä parillesi kannustuspuhe. Kehu hänen hyviä puoliaan. Ennusta jotakin positiivista hänen tulevaisuudestaan 9. luokan jälkeen.

Päätä ennen puhumista, puhutko omana itsenäsi vai näytteletkö kirjan henkilöä. Jos näyttelet Julia tai Baoa, mitä hän sanoisi parillesi? Millaisia sanoja hän käyttäisi?

Ehdottoman tärkeää on pysyä positiivisena. Vaihtakaa rooleja, jotta kumpikin saa kuulla oman kannustuspuheen.

3. Suoraa puhetta

Kirjassa puhutaan paljon. Lisäksi kirjassa pohditaan muun muassa suorapuheisuutta: sitä, puhuvatko ihmiset yleensä kierrellen vai suoraan.

Päätäkää parin kanssa roolit: toinen on Juli, toinen on Bao.

Haastatelkaa toisianne niin, että kysytte mahdollisimman suoria kysymyksiä ja vastaatte mahdollisimman totuudenmukaisesti. Pohtikaa samalla, mitä kirjan hahmot oikeasti ajattelevat ja tuntevat eri tilanteissa. Esimerkki:

"Bao" kysyy: Haluaisitko sä itsellesi ystävän?

"Juli" vastaa: No todellakin mä haluaisin, että mulla olisi ystävä.

"Juli" kysyy: Miltä se tuntuu, kun joku sanoo sulle jotain rasistista?

"Bao" vastaa: ...?

Voitte jatkaa keskustelua vaikka suoraan tästä! Muistakaa pysyä rooleissa ja kysyä ja vastata kirjan henkilöiden suulla.

4. Dramatisointi

Valitkaa parin kanssa *Kesäkuusta* jokin kohtaus, jossa Juli ja Bao ovat kahdestaan. Missä kohdassa on mielestänne kiinnostavia puheita tai tapahtumia?

Harjoitelkaa ja valmistelkaa tuo kohtaus luokalle esitettäväksi.

- Rajatkaa kohtaus sopivan lyhyeksi.
- Opetelkaa vuorosanat mieluiten ulkoa tai tarvittaessa lukekaa ne kirjasta.
- Ottakaa mukaan tarvittavaa rekvisiittaa/esineitä.
- Eläytykää rooleihin. Sanojen lisäksi miettikää ilmeitä, eleitä, puhe-
tapaa ja liikkumisen tapaa. Miten Juli esimerkiksi kävelee, entä
miten Bao?

Esittäkää dramatisoinnit luokalle. Keskustelkaa kunkin esityksen jälkeen kohtauksesta yhdessä.

- Mitä tässä kohtauksessa tapahtuu?
- Mitä sanotaan suoraan, mitä ehkä rivien välissä?
- Mitä aiheita juuri tässä kohtauksessa käsitellään (esim. mielen-
terveys, taiteen tekeminen, suru, tulevaisuudensuunnitelmat)?
Mitä ajatuksia Julin ja Baon teot ja sanat tästä aiheesta herättävät?